13e JAARGANG CURAÇAO DEN 12n. DECEMBER 1896. N° 676

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0,50 voor elken regel meer fl. 0,07

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0,07½.

"Het kan verkeeren."

Zoo heel ver ligt de tijd niet achter ons, dat iederen Katholiek een brevet van onvermogen werd uitgereikt en hij, alleen omdat hij Katholiek was, ongeschikt werd verklaard voor hoogere staatsambten. Wij zullen nu niet zeggen, dat het diepgewortelde vooroordeel tegen den Katholiek geheel en al is weggenomen; doch het is zeker, dank aan den stoeren arbeid van eenige uitstekende Nederlandsche Katholieken, aan wier hoofd Prof. Alberdingk Thym en Dr. Nuyens stonden, dat er kentering in de ideeën is gekomen en de Katholieken niet meer worden beschouwd, noch in Holland, noch in de koloniën als "wilden", die het recht van meespreken in het beleid van Staat hebben verbeurd. Er moet thans rekening worden gehouden met de Katholieken, zij zijn een macht geworden, die niet te gering kan worden geacht. Dat sommige niet-Katholieken kregel worden bij het zien der toenemende Roomsche macht, is te begrijpen en te vergeven, doch dat velen zich over dezelfde macht ongerust maken of althans dit pogen te zijn, ziet, dat is iets, waarover wij ons ten zeerste moeten verwonderen. En toch, het behoort niet tot de zeldzaamheden.

't Is nog niet lang geleden, dat Prof. dr. Muller in het *Nut* te Rotterdam spreken ging over het Protestantisme in Nederland. Het lust ons niet die lezing te ontleden; alleen willen wij de aandacht vestigen op een paar zinnen in het slot dier rede. De niet-Katholieke spreker komt daar op tegen het bevorderen van Rome's invloed en hij meent, dat er tegen dien invloed niet genoeg is gewaakt. Velen zeggen: Ach, er zijn onder die Roomschen toch zulke lieve menschen. En dat ontkent spreker niet; hij heeft 't niet over zijn Roomsche mede-christenen, maar over het *Roomsche systeem*. En dat *systeem* is de *dood*, is het *verderf*, is een *vloek*. Daarom betreurt hij, dat tegenwoordig de Roomsche macht ontzettend toeneemt. Voor eenigen tijd hoorde hij iemand zeggen: om thans vooruit te komen moet men Roomsch of vrijmetselaar zijn; en daar was waarheid in, die richting gaan wij op. Spreker licht dit met voorbeelden toe en wijst o. a. op de hoogere rangen in het leger.

In heel veel kringen, vooral onder de aristocratie in Den Haag, wordt met Rome gecoquetteerd. Het behoort tot den *bon ton* om tegenover Rome welwillend te zijn. Ook acht men Rome een groote steunpilaar voor gezag en orde.

Velen onder ons, en nu behoeven wij nog niet eens tot andersdenkenden te gaan, zullen gladweg Prof. Muller naspreken en daarbij met den grootsten dédain, wat de niet-Katholieke Dr. Muller niet deed, neerzien op de Katholieke Kerk, waartoe zij door hun naam schijnen te behooren. Och, dat zij eens even afdaalden uit hunne hoogheid en kennis maakten met het bovenaangehaalde uit Prof. Mullers lezing, zij zouden dan van onverdachte zijde hooren getuigen, dat Rome een macht is, waarmede niet valt te spotten. Nu schamen zij zich dikwijls Roomsch te zijn en voor hun Roomschheid uit te komen, terwijl Prof. Muller er over klaagt, dat de Roomschen bij de hoogere standen in eer en achting staan. Ja, hij gaat nog verder en zegt: "om thans vooruit te komen moet men Roomsch of vrijmetselaar zijn." Niet, dat wij, Roomschen, om onze beginselen in één adem kunnen genoemd worden met vrijmetselaars of daarmede kunnen gelijk gesteld worden, maar in dat gezegde ligt deze waarheid: De tijd heeft uit, dat men de Roomschen vertrappen en verdrukken kon, hun wordt thans een eereplaats gegeven in de maatschappij.

Ziet eens, hooghartige heeren, die gaarne ongedaan zoudt maken, wat u nog herinnert aan uw katholiek verleden, ziet eens, wat er geschreven staat: "In heel veel kringen, vooral onder de aristocratie in den Haag wordt met Rome gecoquetteerd. Het behoort tot den *bon ton* om tegenover Rome welwillend te zijn."

Denkt er wel aan, het wordt u gezegd door iemand, die het niet getuigen zou, indien het niet waar was. En *gij* zoudt voor Rome slechts een minachtend schouderophalen over hebben, *gij* zoudt u vereerd gevoelen, wanneer andersdenkenden uw Katholicisme over het hoofd zagen en notitie van u namen, *gij* zoudt u als uit de verachting opgeheven gevoelen, wanneer niet-Katholieken met u verkeerden als met hun gelijken, *gij* zoudt .... maar kom, het is te gek om veel hierover te praten; Rome bekreunt er zich niet om of een handjevol "verlichten" zijn gloriezon trachten te overschitteren, Rome bemerkt hun "alles verblindend" licht nog niet eens!

Toch meenen die menschen, dat de toekomst der Katholieke Kerk in hunne hand ligt en het van hunne goedwilligheid afhangt, dat Zij haar ellendig bestaan nog voortsleept. Geheel anders klinkt, wat Prof. Muller ons zegt: „In den Haag, vooral onder de aristocratie", dat wil zeggen: in de regeeringskringen, eert en acht men Rome, daar is de gezant van den Roomschen Paus een gevierd persoon en staat hij in blakende gunst: bleek dit niet duidelijk door de hooge onderscheiding, welke den Apostolischen Internuntius voor eenigen tijd ten deel viel bij zijn vertrek van het Nederlandsche Hof? Zoo men wil, behoore het tegenwoordig tot den *bon ton* om welwillend tegenover Rome te zijn: enfin, wij zullen vrede hebben met deze uitlegging, zoolang er nog geschroomd wordt om het goed recht der Katholieke Kerk te erkennen; men bedenke echter wel dat zoo iets *niet* tot den *bon ton* gaat behooren, wanneer de feiten daartoe geen reden geven. En die feiten geven daartoe reden, omdat zij in tegenspraak met Prof. Mullers bewering bewijzen, dat het *Roomsche systeem* — met meer juistheid zeggen wij het *Katholicisme* — niet is de dood, het verderf en een vloek, maar het leven, de bloei en een zegen. Tintelt alles niet van leven, waarover de adem der Katholieke Kerk is gegaan? Aanschouwt de stichtingen dier Kerk, het werk, dat Zij heeft gewrocht, en wanneer men den moed heeft om onpartijdig zich uit te spreken, dan zal men moeten bekennen, dat wat de Katholieke Kerk voortbracht, met de volheid van het leven heerlijk opbloeit en tot zegen is van de maatschappij.

"Men acht Rome een groote steunpilaar voor gezag en orde." Zeer waar, want dat is het. En zoo Rome in de beroeringen der tijden de maatschappij niet geschraagd had, zij zou ingestort zijn en in haar val alles hebben medegesleept. Is het wonder, dat thans, nu de geest van opstand en verzet wederom ontwaakt en met den eerbied van het goddelijk gezag ook de eerbied voor de tijdelijke overheid dreigt verloren te gaan, de regeeringen vertrouwen op Rome en vandaar heil verwachten, omdat Rome steeds de stroomingen in het volk, hoe woest ze ook waren, heeft weten te leiden en te keeren? Daarom ook gaan de vorsten op naar Rome en huldigen den Paus en luisteren met gretigheid naar het woord, dat tot zegen der maatschappij van zijne lippen vloeit.

Waarlijk, het doet goed aan het Katholieke hart, wanneer van andere zijde getuigenissen worden afgelegd zooals de bovenaangehaalde en de luidsprekende feiten niet meer stilzwijgend worden voorbijgegaan, maar met eerlijke onpartijdigheid worden erkend. Doch des te meer ook doet het leed, wanneer anderen, zonder te kunnen wijzen op grondige kennis van zaken, met stalen onbeschaamdheid de Katholieke Kerk verachten en verguizen en volstrekt weigeren een gewillig oor te leenen aan het onpartijdige woord van geleerde en waarheidlievende mannen. Jammer echter, dat, zoo de

De prijsuitdeeling te San Fuego.

De groote dag, wij mogen zeggen, de triomfdag van het Colegio "Sto Tomás" is voorbij. In statigen ernst is de avond van den 9den December heengespoed: statig, zoowel om de plechtigheid, die toen verricht werd, de prijsuitdeeling, als om het uitgelezen gezelschap, dat in "Sto Tomás" was samengekomen. Daar waren vergaderd de Hoogedel Gestrenge Heer Mr. C. A. H. Barge, Gouverneur der kolonie, begeleid door den adjudant van Z. H. Ed. Gestr., de Hoogeerw. Heer A. J. van Baars, Provicaris van Curaçao, omringd door de Curaçaosche geestelijkheid, de Heer Dr. Rojas Paúl, Ex-President van Venezuela, Edelachtbare Heeren Leden van den Kolonialen Raad, Heeren Leden der Schoolcommissie, een dichte schare van ouders der leerlingen, van genoodigden en belangstellenden, Dames en Heeren, in één woord, de élite van Curaçao.

Reeds de aanblik der stampvolle zaal stemde tot feestvreugde en met welgevallen liet men het oog rusten op een met kunst geschilderden achtergrond, waar engelen, die ten dans gaan, uitnoodigden om te deelen in de stemming van het oogenblik. Toen de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur onder het spelen van het "Wien Neerlands bloed" had plaats genomen, heette de Zeer Eerw. Heer M. V. Zwijsen, Directeur van het Colegio, in vloeiend Spaansch de aanwezigen hartelijk welkom. Met weinig woorden gaf Z. Eerw. verslag van het gedrag en den ijver der leerlingen, wier getal thans tot 84 is geklommen, wel een bewijs van den bloei van het Colegio, zette uiteen, hoe in "Sto Tomás" de Europeesche richting in het onderwijs wordt gevolgd, eene richting, die boven elke andere verkieslijk is, doch het afleggen van proeven van bekwaamheid in het openbaar uitsluit, en eindigde met een drievoudigen heilwensch.

Nu trad het muziekkorps van het Colegio op en bracht een "*Hommage à Miranda*". Het ware natuurlijk dwaas te beweren, dat het korps, bestaande uit leerlingen van het Colegio zelf, telkenmale, dat het zich deed hooren op den avond der prijsuitdeeling, onberispelijke uitvoeringen gaf; toch moeten wij eerlijk bekennen, dat onze verwachting, hoe hoog ze ook gespannen was, verre werd overtroffen zoowel waar de leden van het korps gezamenlijk als waar zij afzonderlijk een muzieknummer uitvoerden. Meesters op hunne instrumenten toonden zich de Heeren Ramón Espinal, dien wij dien avond drie verschillende instrumenten zagen bespelen, Pompilio Torres, Alfonso Dubuc en Rafael Calzadilla, terwijl de vier Saxofonen, die in N°. 8 van het program optraden, met weergelooze fijnheid "Le Conscrit" vertolkten. En wat wij hier zeggen van de instrumentale muziek, kunnen wij ook met het grootste recht volhouden wat aangaat den zang, waarin de beide Jongeheeren Eugenio en Miguel Plumacher in de "*Despedida de la Virgen del Recuerdo*" boven allen uitschitterden.

Men vergeve ons, dat wij niet lang stilstaan bij de kleinere voordrachten: ons beviel daarvan het beste om uitspraak als om declamatie "*Des Sängers Fluch,*" door den Heer Juan E. Paris, ofschoon de Fransche en Engelsche zeker niet zonder verdiensten waren. Wij schenken meer aandacht aan "*Yo también tengo algo*", een vermakelijke en niet ongewone episode uit de dokterspraktijk. Gaf de Heer Gabriel Sanchez op eene juiste wijze uitdrukking aan het vertrouwen, dat de dokter in zijn wetenschap moet bezitten, naïef en daarom natuurlijk was het spel van Pepe, den kleinen patient, die ons dikwijls lachen deed door zijn kinderlijke manieren. Ook de heer Rafael Calvo, Padre de Pepe hield zijn rol, welke als die van een dooveman eigenaardige moeielijkheden had, goed vol.

Dan, onzes inziens was nummer 5 van het program "*Despedida de la Virgen del Recuerdo*" ongetwijfeld het reinste, het fijnste, het gevoeligste stukje van den geheelen avond. Wij zullen hier niet beoordeelen, er zijn dichtstukken waarvan de fouten ophouden fouten te zijn, omdat ze de waarde van het geheel verhoogen; verhalen wij slechts, wat wij zagen.

Twee jongens, blank en blond als van Fra Angelico, naderden het midden der estrade; het innemende van hun leeftijd en van hun onschuld werd nog verhoogd door iets "ik weet niet wat" aristocratisch en verfijnds, dat zoo aantrekt en medesleept bij kinderen van goeden huize, en hun weelderig blond haar, dat kort was afgesneden, deed hen gelijken op een page uit de vijftiende eeuw en deed ons denken aan "De zonen van Eduard", het bekende schilderij van Millais.

De knapen sloegen toen hunne groote blauwe oogen op naar het beeld der H. Maagd en met eene uitdrukking van oprechtheid en reinheid en met hunne engelenstemmen begonnen zij:

waarheid, welke zij vroeger misschien gekend hebben, thans voor hen verborgen is, zij dit aan zichzelven te danken hebben, wijl zij zelven de waarheid hebben verdreven uit hun verstand en uit hun hart; en, zijn wij met diep medelijden voor hen vervuld, men zal het ons vergeven, dat wij van tijd tot tijd een spottend lachje niet onderdrukken kunnen bij het aanschouwen van hun zwak en onbezonnen pogen om het grootsche werk van het Katholicisme, of zoo men wil, van het Roomsche systeem te niet te doen.

DE PAUS EN DE NEGUS.

De *Osservatore Romano* bevat de briefwisseling, welke door bemiddeling, van mgr. Macario tusschen Paus Leo XIII en den Negus Menelik is gevoerd. De tekst van het pauselijk schrijven luidt aldus:

Aan den Zeer Machtigen Menelik, Negoes Negesti, Keizer van Ethiopië. Leo XIII. Paus.

Den Zeer Machtigen Negoes Negesti heil en voorspoed.

Het heeft U indertijd behaagd door een vrijwillige daad het begin van Ons Pausschap te begroeten, en tien jaren later, ter gelegenheid van Ons Priesterjubilé, hebt Gij Ons een nieuw blijk gezonden van Uwe hoffelijkheid. Die bewijzen van welwillendheid hebben Ons hart verheugd, en zij strekken het Uwe tot eer.

Ons woord richt zich dan ook thans tot Uw hart van Monarch en Christen, om U aan te sporen tot een daad van vorstelijke edelmoedigheid. De overwinning heeft talrijke krijgsgevangenen in Uwe handen doen vallen. Het zijn krachtige en eerbiedwaardige jongelieden, die, in den bloei van hun leven, met de schoonste verwachtingen in het verschiet, zijn ontrukt aan hun familiën en aan hun vaderland.

Hun gevangenschap vermeerdert noch de mate van Uwe macht, noch de uitgebreidheid van Uw prestige, maar hoe langer zij duurt, des te levendiger is de smart in de ziel van duizenden moeders en onschuldige echtgenooten.

Wat Ons betreft, vervuld van de heilige zending, welke Onze Heer Jesus Christus Ons heeft toevertrouwd en welke zich uitstrekt over alle christelijke volken, Wij hebben hen als zonen lief. Verhoor dus de bede, welke het hart van een Vader U doet, in naam der goddelijke Drieëenheid, in naam van de gezegende Moedermaagd, in naam van alles wat U het dierbaarst is in de wereld; geef hun zonder verwijl de vrijheid weder. Weiger niet, Zeer Machtige Negoes Negesti, U grootmoedig te toonen in de oogen der natiën. Voeg deze roemvolle bladzijde in de annalen van Uwe regeering!

Wat zijn, wel beschouwd, de onverbiddelijke rechten van den oorlog naast de rechten en plichten der menschelijke broederschap?

God zal U er een rijke belooning voor schenken, want Hij is een barmhartig Vader. Duizend stemmen zullen zich in koor vereenigen om U te zegenen, en de Onze zal zich het eerst doen hooren. In afwachting smeeken Wij van den Hemel over de koninklijke familie alle begeerlijke goederen af.

Gegeven te Rome, bij St-Pieter, den 11n Mei van het jaar 1896, het 19e jaar van Ons pausschap.

LEO PP. XIII

Het antwoord van den Negoes was van den volgenden inhoud:

Aan den Leeuw Overwinnaar uit den stam van Juda Menelik door den Heer uitverkoren tot Koning der Koningen van Ethiopië.

Om te worden ter hand gesteld aan Zijne Heiligheid.

Leo XIII, Paus.

Saluut.

Door bemiddeling van Mgr. Macario heb Ik den vaderlijken brief ontvangen, waarin Uwe Heiligheid, na minzaam te hebben herinnerd aan Onze vroegere betrekkingen, een beroep deed op Mijne gevoelens van goedertierenheid ter gunste van de italiaansche krijgsgevangenen, welke de wil van God in Mijne handen gesteld heeft. Ik voeg erbij, dat Uwe Heiligheid om Zijne gevoelens te vertolken, geen welsprekender en meer welgevallige afgezant had kunnen kiezen dan Z. Exc. Mgr Cyrillus Macario.

Ik ben levendig getroffen geworden door het lezen van den bewonderenswaardigen brief van den gemeenschapelijken Vader der Christenen, en door de taal van Zijn doorluchtigen afgezant, en de eerste opwelling van Mijn hart is geweest aan den op zoo edele wijze door uwe Heiligheid te kennen gegeven wensch te voldoen; want ook Ik treur over de talrijke en onschuldige slachtoffers van dezen wreeden oorlog, die Ik Mij bewust ben niet te hebben uitgelokt.

Ongelukkiglijk is Mijn vurige begeerte, de wenschen van Uwe Heiligheid te vervullen, gedwarsboomd door de onvoorziene houding van het italiaansche gouvernement, dat, na Mij het verlangen te hebben betuigd om vrede te sluiten en de goede betrekkingen tusschen ons te herstellen, voortgaat met te Mijnen opzichte te handelen, alsof wij in staat van oorlog waren.

Mijn plicht als Koning en als Vader van Mijn volk verbiedt Mij onder deze omstandigheden, den eenigen waarborg van vrede, welke zich in Mijne handen bevindt, op te offeren aan de voldoening, om Uwe Heiligheid en om Mij-zelven welgevallig te zijn.

Tot mijn diepste leedwezen, na alles in Mijn geweten van Monarch en Christen te hebben gewogen, ben Ik gedwongen het blijk van genegenheid en hooge achting, dat Ik gewenscht had aan Uwe Heiligheid te geven, tot betere tijden te verschuiven.

Ik hoop, dat de machige stem van Uwe Heiligheid, welke alle Christenen met eerbied aanhooren, zich zal verheffen ten behoeve van de rechtvaardigheid Mijner zaak, welke is die der onafhankelijkheid van het volk, waarover God Mij de regeering heeft toevertrouwd, en dat Uwe Heiligheid aldus de verwezenlijking van Onzen gemeenschappelijken wensch, aan hunne familiën hen, die ervan gescheiden zijn, terug te geven, zeer zal bespoedigen.

In afwachting kan ik Uwe Heiligheid geruststellen aangaande het lot der italiaansche krijgsgevangenen, welke Ik niet heb opgehouden te beschermen en te behandelen volgens de plichten der christelijke liefde, en aan wie Ik, uit achting voor Uwe Heiligheid, zoo mogelijk nog meer verzachtingen zal toestaan.

Geschreven in onze stad Addis-Abeba, den 22n Mascaram, in 1889, van het jaar der Genade (1 Oct. 1896).

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De Ned. paketschoener "Gouverneur van den Brandhof" vertrekt Maandag, den 14n dezer, naar de eilanden St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

—

Lyst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

S. M. de Castro, Amalia Mas, Augusto Ball, Petro H. Matheu, Carlos B. Mas, Dolorita Neuman, Franz. Fischer, Zendah & hijs, Simon P. Sudroz, Evarista Obregon, Eduardo Fonesa, Josefa M. de Paultiz, Rafael E. Garcia, Rosali Lourens, Semris Thaurdon, El Aviso, Reneta Jones, P. Marchena & Co., (aang.)

Niet voor verzending vatbaar: een brief geadresseerd aan: John Gordon — Venezuela.

—

In den loop dezer week, Zondag en Maandag j. l., zijn alhier de lijken opgevischt van een pontjesvoerder en een sjouwerman. Voor beiden moet, naar men beweert, misbruik van sterken drank de oorzaak van hun ongelukkigen dood geweest zijn.

***

Naar wij vernemen heeft de Velada musical y literaria Maandagavond in het Theater Naar door de leerlingen van het Collegio Baralt gegeven een uitstekend verloop gehad. Meermalen gaven de opgekomenen door welverdiende toejuichingen hunne tevredenheid te kennen. Jammer, dat de opkomst van belangstellenden niet talrijk was, te meer, daar de uitvoering ten goede kwam voor het lazaret te Maracaibo.

***

Dezer dagen had de jaarlijksche prijsuitdeeling plaats aan de jongens onzer katholieke armenscholen te Otrobanda en Pietermaai. De lof, dien de Heeren Leden der Schoolcommissie bij elk bezoek die inrichtingen van lager onderwijs schenkken, scheen ons ten zeerste verdiend. 't Was waarlijk een lust die kinderen des volks in hunne verschillende oefeningen te volgen. Wij werden getroffen door de snelle en goede antwoorden die zij gaven op geheel onverwachte vragen, door hun bedrevenheid in 't lezen, in 't rekenen, in de geschiedenis en in de aardrijkskunde, ja zelfs de edele zangkunst werd door velen beoefent op eene wijze, gelijk men die van zulke jongens niet zou verwachten. Onze welverdiende hulde aan het onderwijzerspersoneel der Katholieke jongens-armenscholen. En dat degelijk onderwijs genieten de kinderen des volks in grooten getale, zonder dat het gouvernement, bij de hooge sommen voor het onderwijs uitgegeven, ook maar voor een centime in de kosten bijdraagt.

***

Een brutale diefstal met inbraak heeft j. l. Maandag-nacht plaats gehad in het Vendu-huis van den Heer A. D. de Jongh gelegen aan den Waterkant, Willemstad. Naar wij vernemen moet er voor circa f. 200 aan contanten ontvreemd zijn. Men vermoedt dat een sjouwerman, nu onlangs uit de gevangenis ontslagen, niet vreemd aan dezen diefstal is.

***

Sedert eenige dagen circuleerde er onder de kooplui van ons eiland een adres, aan te bieden aan de leden van den Kolonialen Raad en betrekking hebbende op de voorgenomen verhoogde belasting van invoerrecht. Met 93 handteekeningen voorzien werd het adres den Raad aangeboden. De onderteekenaars vertrouwden, dat „om het gewichtige van de zaak, om het gevaar, dat voor den Curaçaoschen handel zal althans kan voortvloeien uit de verhooging van het *algemeene* invoerrecht, om het billijke, dat in een belasting naar ieders draagkracht besloten ligt" de Raad de goedheid zal hebben de ingediende ontwerpen aan een nader onderzoek te onderwerpen. Wij vernemen echter, dat de Raad, die Dinsdag-avond j. l. vergaderde, in een geheime zitting ad hoc gehouden, het in het adres uitgedrukte verlangen niet voor inwilliging vatbaar verklaarde. In een volgende vergadering zal de Raad haar gevoelen over de ingediende ontwerpen kenbaar maken.

***

De laatste berichten uit Nederland melden ons, dat de ziektetoestand van Z. D. H. Mgr. Joosten allertreurigst is. Spoedig dus, misschien nog spoediger dan wij vreezen, kan ons de telegraaf de treurmare van het overlijden van onzen beminden Bisschop brengen.

***

Eindelijk zal dan ook Curaçao elec-

Zoete herinnering van mijn leven.
Zegen hen, die gaan vertrekken......
O Maagd der smartelijke Herinnering.
Ontvang mijne groeten tot afscheid.
En herinner u mijner.

Ver van deze beschermende muren
Zullen de deelgenooten mijner gelukkige jeugd
Nooit uwe liefde ontrouw worden:
Zij zullen hunne harten altijd rein bewaren;
En zich uwer herinneren.

Was het wonder, dat wij, volwassenen, ons onthielden van toejuiching? Was het wonder, dat het ademloos stil werd in de zaal, toen een der knapen zijne argelooze oogen naar het publiek wendde met dien onbestemden blik der onschuld, die altijd iets, dat haar onbekend is, wil doorgronden, en vervolgde met eene roerende treurigheid en met eenvoud, die de ziel trof:

Maar bij het weggaan voel ik eene smart,
Zooals mijn hart niet heeft gekend.....
Wie gelooft aan de woorden van een kind?
Ik vrees..... ik weet niet, wat ik vrees, Moeder,
Voor hen en voor mij.

Men zegt, dat de wereld een schoone tuin is
En dat de adders daarin zich verbergen:
Dat er zoete vruchten zijn met doodelijk venijn
En dat de zee des levens met klippen is bezaaid.
Waarom zou dit zijn?

Men zegt, dat van dit leven
De boozen een wereldsch feest willen maken,
Dat zij het zijn, die U verdriet aandoen
En oorzaak zijn der tranen
In uwe zachte oogen.

Wat moeten in dat oogenblik velen hebben gevoeld, toen uit dien kleinen mond hun geweten scheen te spreken, en het drong ons door de ziel, toen in onze nabijheid een stem ontroerd fluisterde: Juist! zeer juist! De knaap scheen bewogen, zooals engelen het kunnen zijn bij het aanschouwen van menschelijke ellende; hij schudde treurig het hoofd, vouwde zijne handen en beloofde niet te zullen leven zonder de herinnering aan zijn H. Moeder. Toen riep hij Hare bescherming in:

En Gij op Uwe beurt, Moeder,
Als het oogenblik voor mij komt
Om de vlengels uit te slaan naar hemelsche gewesten
En ik de armen naar U uitstrek,
Zalt Gij mij niet afwijzen.

De knaap zweeg; de toejuiching weerklonk, doch ook uit veler borst zal een zucht ontsnapt zijn van liefde, schaamte, vroomheid en berouw, gewekt door de reine kinderstem.

Een stuk van geheel anderen aard was het laatste nummer van het program: "*El Martir de la Libertad.*" Het was een drama in vier acten, dat ons de geschiedenis voorstelde van den tegenspoed en verheerlijking van den "esclarecido Generalisimo Francisco de Miranda." Mogen wij een woord van lof niet onthouden aan de ondergeschikte rollen, vooral niet aan *La Cruz, amigo de Miranda*, naar het leven was het spel van den Heer Pompilio Torres, *Miranda*, gloeiend van liefde voor de heilige vrijheid, onberispelijk en boven allen lof verheven dat van den *Ermitaño*, den Heer Rubén Araujo. Wat was die grijze boetedoener waardig in houding en uitdrukking, hoe sleepte hij zijne hoorders onweerstaanbaar mede; neen, zijn optreden was geen spel meer, maar werkelijkheid! Eén zaak slechts betreuren wij bij dit drama, namelijk, dat het niet van langeren adem was, wij hadden den gelegenheid gehad de acteurs in hunne volle kracht te zien.

Haasten wij ons nog te zeggen, dat de eigenlijke prijsuitdeeling plaats had in twee gedeelten volgens de afscheiding der élèves in "Spaansche" en "Engelsche". De prijzen, keurige werken in verschillende talen, werden uitgereikt door den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur, terwijl twee prachtige boekdeelen, aan het Colegio vereerd door den Heer Dr. Rojas Paúl voor den meest waardigen leerling, door den Directeur werden toegewezen aan den Heer Rubén Araujo.

Bij het scheiden was den aanwezigen nog eene verrassing bereid: de apotheose van Francisco de Miranda. In schitterend licht, omgeven met draperieën verscheen het borstbeeld van den "esclarecido Generalisimo," aan wien alle standen en staten hulde brachten. Wie kon zijn oogen afgewend houden van die heerlijke groep, wie was zich zelven meester, toen de tonen van het Venezolaansch volkslied weerklonken, wie zong en jubelde toen niet mee ter eere van den held der vrijheid!

Met een kort en hartelijk woord van dank aan de Directie van het Sint-Thomascollege sloot de Hoogedelgestrenge Heer Gouverneur deze plechtige vergadering.

Wij hebben in den beginne gesproken van den triomfdag van het Colegio "Santo Tomás", er ligt geen overdrijving in dat woord; den 9den December is in "Sto. Tomás" de triomf gevierd van de onbaatzuchtige toewijding van Directeur en leeraren aan de geestelijke en wetenschappelijke vorming hunner élèves; de triomf der onderlinge liefde, die in het Colegio heerscht tusschen bestuurders en leerlingen, de triomf der christelijke wetenschap, die in "Sto Tomás" een veilige en hechte woonstede gevonden heeft. Dat het Colegio dan groeie en bloeie tot welzijn van Venezuela, tot roem van Curaçao.

trisch licht krijgen. Naar wij met zekerheid vernemen zal de concessionaris Mr. Smith uiterlijk Maart 1897 zijn verkregen concessie ten uitvoer brengen.

Weer een stap tot den vooruitgang zonder dat het budget er door verzwaard wordt.

NEDERLAND.

Het *Alg. Hbl.* kreeg Zaterdag, 14 Nov. het volgende telegram uit Indië :

Op een excursie naar Lepong van het 12e bataljon zijn de 1e luit. O. W. Gobins en 2 minderen gesneuveld. Gewond werden 2 minderen.

— Volgens de *XXe Siècle* hadden Hare Majesteiten de Koningin-Regentes en koningin Wilhelmina verlangend een bezoek te brengen aan het beroemde Karthuizer-klooster *la Grande Chartreuse*, bij Grenoble, waar de toegang voor personen van het vrouwelijk geslacht ten strengste verboden is, tot den Paus het verzoek gericht, Haar verlof te schenken het klooster te mogen bezichtigen. Onmiddellijk daarop — meldt het blad — heeft de H. Vader langs telegraphischen weg zijn toestemming tot dat bezoek verleend.

— Men deelt aan het *Vad.* mede, dat de betrekking van procureur-generaal, onder-voorzitter van den Raad van Bestuur in de kolonie Suriname, vacant is, daar mr. Kalff, na een buitenlandsch verlof van 2½ jaar, thans voor den kolonialen dienst is afgekeurd.

BUITENLAND.

Rome.—Tot groote ergernis der anti-katholieken beginnen te Rome de processies weer over de straat te trekken. Het rondbrengen der H. Teerspijze aan de zieken in de parochie van St. Pieter geschiedde met groote praal. Vooraf gingen de zangers, dan de leden van het parochiaal bestuur, vervolgens 20 schoolbroeders. Het Allerheiligste werd onder een baldakijn gedragen, waarachter markies Carlo Serlupi, lid van den Romeinschen gemeenteraad, liep. Bij het passeeren van de Vigili-kazerne en die der karabiniers, kwam de wacht buiten en presenteerde de wapens : hun werd de zegen gegeven. Op het St. Pietersplein werd de zegen gegeven aan het neergeknielde volk, terwijl de klokken der basiliek luidden.

Italie.— Maandag, 9 Nov. reeds heeft de koning van Italië machtiging gegeven tot ratificatie van het vredesverdrag met den Negus en de regeering seinde dit feit onmiddellijk aan Narazzini over. Z. M. ontving een hartelijk telegram van keizer Wilhelm, om hem geluk te wenschen met het tot stand komen van den vrede. Ook heeft de Duitsche keizer den Italiaanschen minister-president per telegram geluk gewenscht.De minister van Buitenlandsche Zaken, baron Marschall, ging persoonlijk naar de Italiaansche ambassade, om den gezant namens de regeering geluk te wenschen !!

Zoo is de vrede dus een feit geworden, een vrede welke, gelijk wij reeds zeiden, eervol is voor Abessinie. De Negus heeft van meet af aan *le beau rôle* gespeeld. Niet slechts, omdat het wapengeluk hem begunstigde, maar ook omdat zijne houding steeds correct was. De Italianen stelden hem aan Europa voor als een barbaar, als een halven wilde. Menelik heeft het bewijs willen leveren en *geleverd ook*, dat hij een man is, die wat beschaving en christelijke gevoelens betreft, gerust met de Europeesche souvereinen op één lijn kan worden gesteld. Wreedheden zijn door hem niet gepleegd. Gedwongen aanvaardde hij den strijd. En toen de slag van Adoua honderden gevangenen in zijn macht voerde, behandelde hij dezen op behoorlijke wijze. Mgr. Macario en majoor Narazzini hebben zich daarvan kunnen overtuigen en een der gevangenen schreef,o. a.: "Wij worden hier bejegend als waren wij kinderen des lands."

Is Menelik glorieus uit den strijd teruggekeerd, Italië verschijnt daarbij in een droevig licht. De overwinnaar behandelt den overwonnene met edelmoedigheid, maar deze edelmoedigheid (van een als onbeschaafd uitgekreten souverein !) moet vlijmend scherp voor Italië zijn. Nog nimmer heeft een mogendheid, laat staan een groote mogendheid, het zoo treurig tegenover een Oosterschen vorst afgelegd. Italië's zwakte op militair, economisch en financieel gebied is daarbij duidelijk gebleken. En Crispi, die reeds zooveel onheil over zijn land bracht, heeft door den oorlog met den Negus, Italië schier zijn laatste prestige ontnomen.

Frankrijk. — In de Fransche Kamer werd 18 Nov. een demonstratie tegen den Senaat gehouden. (Zooals men weet was de Senaat oorzaak van den val van het radicale ministerie-Bourgeois.) De heer Guillemet deed het voorstel de wijze van verkiezing der senatoren te veranderen. Dit werd echter verworpen, maar met slechts een zeer geringe meerderheid, 247 tegen 238 stemmen.

Aan het einde der zitting hield de republikein Jourdan eene interpellatie en vroeg aan de regeering, welke haar houding zal zijn tegenover den Senaat. De minister-president Méline bestreed de strekking van deze interpellatie, waarvan het doel duidelijk is. Ten slotte werd een motie, om over te gaan tot de orde van den dag, zonder meer, welke motie door de regeering was aanvaard, aangenomen met 311 tegen 241 stemmen.

De minister van Eeredienst Darlan heeft aan de bisschoppen een rondschrijven gezonden om hun in herinnering te brengen, dat zij volgens een bepaling van het concordaat wel de beschikking hebben over gebouwen hetzij als woning voor zichzelf of voor de uitoefening van hun dienst, maar dat zij die gebouwen niet mogen gebruiken, om er vergaderingen, congressen of feesten te houden.

Deze circulaire slaat op het congres van Reims en is een betreurenswaardige concessie aan het drijven der anti-clericalen.

Duitschland.—Keizer Wilhelm heeft Donderdag, 12 Nov. bij de eedsaflegging der garde-recruten de volgende toespraak gehouden : "Gij hebt den eed afgelegd op het kruis en op het vaandel ! Evenals de kroon niets is zonder het altaar en het kruis, zoo is ook het leger niets zonder den godsdienst. Bedenkt altijd, dat uwe wapenen bestemd zijn troon en altaar te verdedigen. Waar tegenwoordig algemeen wantrouwen heerscht, is het uw plicht het voorbeeld van gehoorzaamheid te geven. Die plicht zal u niet moeilijk vallen onder het oog uwer chefs ; maar herinnert u vooral uwen eed, wanneer gij aan u zelven zijt overgelaten. Gij treedt in het leger, nu wij den honderdsten gedenkdag der geboorte van den grooten Keizer Wilhelm zullen vieren. Vergeet niet wat hij gedaan heeft. Op u rust de plicht zijn werk te bewaren ; zijne oogen rusten op u en op het geheele leger. Leide God het zoo, dat wij eens voor Hem verschijnen mogen zonder vlek of rimpel!"

— Alweder werd 18 Nov. in den Duitschen Rijksdag een interpellatie gehouden, thans over het geval-Brüsewitz en het militaire duel.

In het vrij dorre debat lieten de redenaars der linkerzijde natuurlijk de gelegenheid niet voorbijgaan op de woorden van den keizer — die deze dagen in een aanspraak tot de recruten gezegd had : "Wie uw uniform beleedigt en aantast, beleedigt en tast uw koning en oppersten bevelhebber aan" — min of meer duidelijke toespelingen te maken. Zoo zeide de Duitschvrijzinnige Munkel ironisch, dat men het gezegde van 's konings rok, die niet beleedigd mocht worden slechts juist op te vatten had : wie gelijk Brüsewitz, door zijn gedrag het militaire eeregewaad, dat hij droeg, bezoedelt, hij beleedigt den koning en is niet meer waard de uniform te dragen. (*Bijval links.*) Ook de sociaal-democraten trokken geducht van leer, terwijl de minister van Oorlog, de heer von Gossler, die overigens van den aangeklaagden luitenant Brüsewitz een zeer gunstig getuigenis gaf, zich tot de bewering liet verleiden, dat tegenwoordig vergrijpen, als waaraan de bladen zich schuldig maken, tot in den Rijksdag overgebracht worden. Daarover ontstond links een groot tumult, en toen de minister uitgesproken had, zeide de voorzitter von Buol, dat als instede van den minister van Oorlog een afgevaardigde zoo beleedigend gesproken had, hij hem tot de orde had geroepen. [*Bijval links en in het Centrum.*] Toen Bebel later den minister verweet, dat hij niet "gentlemanlike" gehandeld had, door Brüsewitz te verdedigen en den doodgestoken Siepmann als een geweldpleger voor te stellen, liet de voorzitter zijn bel spelen en bestrafte hij Bebel met hem tot de orde te roepen.

Al gewoonlijk had het debat geen practisch resultaat.

Spanje.— Naar uit Washington wordt gemeld, zullen de zaken op Cuba spoedig een beslissenden keer nemen. De Spaansche regeering vreest een vijandige demonstratie van het Congres der Vereenigde Staten dat 7 Dec. zou bijeenkomen, en heeft daarom bij generaal Weyler aangedrongen, dat hij voor dien tijd den rebellen een beslissende nederlaag moet trachten toe te brengen. De houding welke de Amerikaansche regeering zal aannemen in de Cuba-quaestie, en de boodschap van president Cleveland zullen veel afhangen van de berichten, die nu spoedig verwacht worden. Wijzen deze op een succès van de Spanjaarden, dan zal president Cleveland zich waarschijnlijk aan de tot dusver gevolgde politiek van non-interventie houden. Mochten echter de insurgenten voordeelen behalen dan is het mogelijk, dat Cleveland niet langer zoo aarzelen om hen als oorlogsvoerende partij te erkennen.

Men verzekert dat aan generaal Weyler is te verstaan gegeven, dat hij een beslissenden slag moet slaan, of anders teruggeroepen zal worden. Spanje heeft den opperbevelhebber zooveel troepen gezonden als hij wenschte en wil nu ook resultaten zien. De generaal beschikt over 200,000 man ; in de campagne, die hij nu in Pinar del Rio tegen Maceo heeft geopend, heeft hij-zelf het bevel genomen over een divisie van 60.000 man, terwijl Maceo slechts 7000 insurgenten onder zijn bevelen heeft. Generaal Weyler begrijpt dat het thans om zijn positie en zijn prestige gaat en maakt hardnekkig jacht op Maceo, die hem echter voortdurend ontwijkt, en met reden, want zijn kleine troep zou natuurlijk het onderspit moeten delven in een geregelden veldslag.

Oostenrijk-Hongarije.-In tegenwoordigheid van Keizer Frans Jozef en het Keizerlijk Huis werd Donderdag 5 Nov., op den "Hofburg" te Weenen plechtiglijk het huwelijk voltrokken tusschen den Hertog van Orleans en de Aartshertogin Maria Dorothea. Keizer Frans Jozef had gewenscht, dat alles een zooveel mogelijk particulier karakter zou dragen. Er was geen militair vertoon (ook niet bij de plechtige "afzwering" der bruid van hare aanspraken op den Oostenrijkschen troon), noch iets van dien aard. Geheel in strijd daarmede zou dan het woord wezen, 't welk der Aarshertogin wordt in den mond gelegd als bescheid op het adres eener deputatie van Fransche dames: "Ik hoop hartelijk, dat mijn echtgenoot nog eenmaal de kroon van Frankrijk zal dragen, en zal hem daarbij met alle macht ter zijde staan." Men betwijfelt dan ook de juistheid der mededeeling. Het zal Keizer Frans Jozef te minder stichten, dat zoo iets in het publiek beweerd wordt, nu voor het eerst, en wel op bepaald verlangen van den bruidegom, tegen de oostenrijksche Hof-étiquette in, verslaggevers der dagbladpers tot de feesten waren toegelaten.

ADVERTENTIEN.

IMPRENTA DE A. BETHENCOURT E HIJOS, CURAÇAO.